

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 24 lipca 2023 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Curtea de Apel Braşov – Rumunia) – postępowanie karne przeciwko C.I., C.O., K.A., L.N., S.P.

(Sprawa C-107/23 PPU ⁽¹⁾, Lin ⁽²⁾)

[Odesłanie prejudycjalne – Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej – Artykuł 325 ust. 1 TFUE – Konwencja „OIF” – Artykuł 2 ust. 1 – Obowiązek zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pomocą odstraszających i skutecznych środków – Obowiązek ustanowienia sankcji karnych – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Poważne nadużycie finansowe związane z VAT – Termin przedawnienia odpowiedzialności karnej – Wyrok trybunału konstytucyjnego stwierdzający nieważność przepisu krajowego regulującego przyczyny przerwania biegu tego terminu – Systemowe ryzyko bezkarności – Ochrona praw podstawowych – Artykuł 49 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Zasada ustawowej określoności czynów zabronionych i kar – Wymogi przewidywalności i precyzyjności ustawy karnej – Zasada retroaktywnego stosowania względniejszej ustawy karnej (lex mitior) – Zasada pewności prawa – Krajowy standard ochrony praw podstawowych – Obowiązek odstąpienia przez sądy państwa członkowskiego od stosowania wyroków trybunału konstytucyjnego lub sądu najwyższego tego państwa członkowskiego w przypadku niezgodności z prawem Unii – Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów w razie niezastosowania się do tych wyroków – Zasada pierwszeństwa prawa Unii]

(2023/C 321/19)

Język postępowania: rumuński

Sąd odsyłający

Curtea de Apel Braşov

Strony w postępowaniu głównym w sprawie karnej

C.I., C.O., K.A., L.N., S.P.

przy udziale: Statul român

Sentencja

1) Artykuł 325 ust. 1 TFUE i art. 2 ust. 1 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, podpisanej w Brukseli w dniu 26 lipca 1995 r. i załączonej do aktu Rady z dnia 26 lipca 1995 r.,

należy interpretować w ten sposób, że:

sądy państwa członkowskiego nie są zobowiązane do odstąpienia od stosowania wyroków trybunału konstytucyjnego tego państwa członkowskiego stwierdzających nieważność krajowego przepisu ustawowego regulującego przyczyny przerwania biegu terminu przedawnienia w sprawach karnych ze względu na naruszenie chronionej w prawie krajowym zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar w kontekście jej wymogów dotyczących przewidywalności i precyzyjności ustawy karnej, nawet jeśli wyroki te skutkują tym, że znaczna liczba spraw karnych, w tym sprawy dotyczące przestępstw poważnych nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii Europejskiej, zostanie umorzona ze względu na przedawnienie odpowiedzialności karnej.

Natomiast wspomniane postanowienia prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że:

sądy tego państwa członkowskiego są zobowiązane do odstąpienia od stosowania krajowego standardu ochrony dotyczącego zasady retroaktywnego stosowania względniejszej ustawy karnej (lex mitior), który pozwala na zakwestionowanie, w tym w ramach skarg na prawomocne wyroki, przerwania biegu terminu przedawnienia odpowiedzialności karnej w takich sprawach przez czynności procesowe dokonane przed wspomnianym stwierdzeniem nieważności.

2) Zasadę pierwszeństwa prawa Unii

należy interpretować w ten sposób, że:

stoi ona na przeszkodzie uregulowaniu lub praktyce krajowej, zgodnie z którymi krajowe sądy powszechne państwa członkowskiego są związane orzeczeniami trybunału konstytucyjnego i orzeczeniami sądu najwyższego tego państwa członkowskiego i z tego powodu oraz ze względu na ryzyko pociągnięcia odnośnych sędziów do odpowiedzialności dyscyplinarnej nie mogą odstąpić z urzędu od stosowania orzecznictwa wynikającego z tych orzeczeń, nawet jeśli uznają one w świetle wyroku Trybunału, iż orzecznictwo to jest sprzeczne z bezpośrednio skutecznymi przepisami prawa Unii.

⁽¹⁾ Dz.U. C 189 z 30.5.2023.

⁽²⁾ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania.

Postanowienie Trybunału (ósma izba) z dnia 10 maja 2023 r. – MKB Multifunds BV/ Komisja Europejska, Królestwo Niderlandów

(Sprawa C-665/21 P) ⁽¹⁾

[Odwołanie – Artykuł 181 regulaminu postępowania przed Trybunałem – Pomoc państwa – Domniemana pomoc państwa przyznana przez państwo członkowskie na rzecz funduszu funduszy – Wstępne rozpatrzenie Komisji Europejskiej – Decyzja Komisji stwierdzająca brak pomocy państwa – Skarga o stwierdzenie nieważności – Dopuszczalność – Rozporządzenie (UE) 2015/1589 – Artykuł 1, lit. h) – Pojęcie „zainteresowanej strony”]

(2023/C 321/20)

Język postępowania: niderlandzki

Strony

Strona skarżąca: MKB Multifunds BV (przedstawiciele: pierwotnie R. Rampersad i J.M.M. van de Hel, advocaten, następnie P. Breithaupt i J.M.M. van de Hel, advocaten)

Druga strona postępowania: Komisja Europejska (przedstawiciele: V. Bottka, C.-M. Carrega i M.S. Noë, pełnomocnicy) Królestwo Niderlandów (przedstawiciele: M.K. Bulterman i C.S. Schillemans, pełnomocnicy)

Sentencja

1. Odwołanie zostaje w części odrzucone jako oczywiście niedopuszczalne, a w pozostałym zakresie oddalone jako oczywiście bezzasadne.
2. MKB Multifunds BV pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez Komisję Europejską.
3. Królestwo Niderlandów pokrywa własne koszty.

⁽¹⁾ Dz.U. C 11 z 10.01.2022